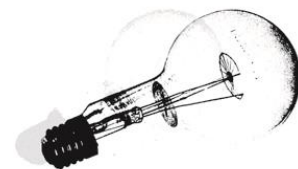

XI MOSTRA D'ARQUITECTURA DE TARRAGONA

BIENNAL ALEJANDRO DE LA SOTA

CINQUÈ PREMI ALEJANDRO DE LA SOTA

Els dies 21 i 22 de març de 2019, es reuneix, a la Seu de la Demarcació de Tarragona del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, el Jurat per deliberar sobre les obres presentades a la convocatòria de la XI Mostra d'arquitectura de Tarragona, Biennal Alejandro de la Sota i Cinquè Premi Alejandro de la Sota.

Formen el jurat, els arquitectes **Lluís Clotet, Carles Enrich, Blanca Lleó** i, designada per la Fundación Alejandro de la Sota, la seva directora l'arquitecte **Teresa Couceiro**.

Actua com a secretari, sense vot, **Xavier Sarrà Ollé**.

En primer lloc, el jurat vol constatar l'alt nivell mitjà dels treballs presentats en aquest certamen, i també vol agrair a tots els autors la seva participació.

El jurat, voldria comentar que al llarg de les sessions de treball, varen aparèixer dos temes que es repeteixen sovint en aquest tipus de debats.

Per una banda, la dificultat d'adscriure determinades obres a les categories rígides en que venen encasellades: interiorisme, espais exteriors, restauració, rehabilitació, reforma, nova planta, ús privat, ús públic... Algunes de les obres d'aquesta convocatòria, podrien estar perfectament en més d'un apartat. Són grups que responen a criteris heterogenis, que dificulten la claredat del veredict, i les posteriors publicacions. Els sembla que és una ordenació innecessària, que no té res a veure amb la qualitat de l'obra i que es podria suprimir.

En segon lloc, és bastant habitual que un jurat es posi d'acord, fins i tot ràpidament amb quines són les obres destacables, les obres recomanades per ser conegudes. El problema comença quan s'han d'atorgar els premis o el premi. I això, és així per que és impossible comparar obres que afronten dificultats diferents, i amb eines diferents. Consideren que no estan arbitrants una competició esportiva que té cura precisament de que tothom es trobi en les mateixes condicions. Cada obra és un joc diferent i, per tant, no té cap sentit parlar d'un guanyador. Creuen que si en el futur, aquestes Biennals d'Arquitectura de Tarragona es plantegessin arribar fins a redactar aquesta llista d'obres dignes de ser admirades i parar-se aquí, sense voler anar més endavant, es facilitaria enormement la feina dels jurats, i els veredictes serien més unànims i justos.

El jurat, després d'analitzar la documentació de les **49 obres** inscrites a la present Biennal, visitar-ne i fer les oportunes deliberacions, emet el següent veredict:

El jurat, ha decidit premiar 10 obres que formen un grup d'obres d'especial interès, amb moltes dificultats per ubicar-les en una categoria concreta, en tractar-se d'exercicis transversals que incideixen en diversos àmbits de manera simultània. Les obres destacades, també comparteixen una mateixa sensibilitat per treballar sobre la preexistència que l'ha originat, entenent la intervenció com un diàleg entre la inserció i l'espai existent.

Per la juganera i delicada manera d'exposar un contingut tant exquisit. Per fer de l'expressió de la senzilla construcció de tots els elements que hi intervenen, la base del llenguatge utilitzat. Pel respecte i valoració cap a l'arquitectura tectònica que acull l'obra, al utilitzar una intencionada i eficaç lleugeresa, el jurat considera premiar en aquesta categoria a **"Territorial" a Tarragona, de l'arquitecta Elisenda Rosàs Tosas.**

Rehabilitació: Obres de restauració, rehabilitació o reforma

En aquest apartat hi ha tres obres premiades ex aequo:

Per la seva capacitat de reversió d'un habitatge profund entre mitgeres, amb poca il·luminació natural, mitjançant una estratègia de buidatge amb la inserció d'una escala que recorre, i connecta, els nous espais habitables com a element principal. La proposta, reformula la tipologia de casa de cos, reactivant la relació amb el carrer i convertint-se en una seqüència d'espais permeables, que prolonga la mirada i converteix la secció en l'element estructurador del projecte, el jurat considera atorgar el premi ex aequo d'aquesta categoria a **"Reforma d'habitatge unifamiliar" a Riudoms, de l'arquitecte Juan Manuel Zaguirre Fernández.**

Per la permeabilitat que suposa com a aportació cabdal d'un programa molt tancat, on la llum, la sensació espacial i la racionalitat, són les eines amb les que els arquitectes han resolt, una intervenció molt difícil pel que fa a l'ús i al pressupost ajustat. El projecte, es mira a sí mateix com una mena de casa-pati allargant les visuals de les sales principals cap a l'exterior, i construeix un àmbit de convivència que facilita les relacions entre els residents i els treballadors del centre, el jurat considera atorgar el premi ex aequo d'aquesta categoria a **"Residència Atria" a Reus, dels arquitectes Ferran Grau Valldosera i Núria Casais Pérez.**

Per la radicalitat de la proposta davant d'un encàrrec complex, i per la reactivació d'un edifici abandonat, amb una intervenció puntual i amb pocs recursos. És interessant la resolució de l'actuació amb tant sols tres materials. Un tancament exterior de xapa integra els accessos i les instal·lacions, i ofereix una escala més domèstica al conjunt, alhora que es presenta com una capa més en l'edifici existent. A l'interior la pintura negra, permet desmaterialitzar i donar un nou caràcter al vestíbul d'accés, on destaca l'escala i el nou mobiliari de fusta, el jurat considera atorgar el premi ex aequo d'aquesta categoria a **"Nou espai cultural al Teatre de Torredembarra", dels arquitectes NAM Arquitectura - Nacho Álvarez Martínez i NUA arquitectures, Arnau Tiñena Ramos, Maria Rius Ruiz i Ferran Tiñena Guimet.**

Edificis de nova planta d'ús privat

En aquest apartat hi ha dos obres premiades ex aequo:

Per l'exemplar actitud en front del lloc on intervé, que comprèn un esforç d'investigació, de difusió, de sensibilització dels agents públics i privats, i completat també per un seguit d'actuacions amb obres de restauració i de nova planta. Per la singular estratègia de saber fer un pas al costat, i de completar l'obra inacabada exactament de la mateixa manera que com estava pensada per Antonio Bonet. Per la tranquil·litat que transmet que tot el conjunt estigui en bones mans i sigui un bon exemple de l'eficàcia que la figura de l'arquitecte de capçalera, tant escàs entre nosaltres, pot tenir per salvaguardar i que tant milloraria la salut dels edificis, el jurat considera atorgar el premi ex aequo d'aquesta categoria a **"Replicació d'un mòdul de 4 habitatges d'Antonio Bonet al poblat d'Hifrensa", a Vandellós i l'Hospitalet de l'Infant, dels arquitectes José Ramón Domingo Magaña i Juan Fernando Ródenas.**

Per l'habilitat de fragmentació que permet l'adaptació de l'habitatge, en un lloc en el límit entre el camp i la ciutat, incorporant els espais exteriors al projecte entenent tota la parcel·la com a espai habitable. També és d'interès la configuració de la casa al voltant d'un pati interior, que permet unes condicions d'il·luminació i ventilació creuada de tots els espais molt destacable, així com algunes solucions constructives que els propis usuaris s'han encarregat d'executar, el jurat considera atorgar el premi ex aequo d'aquesta categoria a **"Casa Almudena" a Banyeres del Penedès, de l'arquitecte Jesús Perales Cañaveras.**

Edificis de nova planta d'ús públic

Per l'enginyosa solució constructiva, que converteix la cobertura d'una pista esportiva en un espai protegit dels vents i la pluja, però permeable a les visions de l'entorn. És destacable el rigor tècnic i la materialització del projecte, així com la lleugeresa dels tancaments que permeten l'entrada de llum natural millorant les prestacions ambientals de les activitats que s'hi poden dur a terme, el jurat considera atorgar el premi d'aquesta categoria a **"Rehabilitació interior o cobriment de la pista exterior annexa del Pavelló Municipal" a Vilaseca, de NAM Arquitectura - Nacho Álvarez Martínez.**

Espais exteriors: Espais urbans, parcs i jardins, intervencions en el paisatge i urbanisme

En aquest apartat hi ha tres obres premiades ex aequo:

Per la manera com s'ha modificat radicalment la relació entre automòbils i vianants en un espai públic, mitjançant uns pocs elements molt econòmics. Amb pintura, bidons aprofitats, pals de fusta i fluorescents, es proposa una nova ordenació del carrer que es pot anar transformant amb la mateixa facilitat amb que s'ha muntat. Per la seva component lúdica que convida a dialogar amb la intervenció tot inventant nous jocs i reglaments, el jurat considera atorgar el premi ex aequo d'aquesta categoria a **"Salou d'Estiu. Prova Pilot" a Salou, dels arquitectes HABITAR, grup de recerca, UPC & rumlab, Escola Superior d'Arquitectura de Reus de la Universitat Rovira i Virgili / Núria Salvadó Aragonès, Inés de Rivera Marinel·lo, Daniel Lorenzo Almeida i Roger Sauquet.**

Per la seva condició abstracte i precisa, i la seva capacitat de generar espai simplement delimitant un àmbit mitjançant la repetició d'uns mòduls de fusta, que serveixen tant de suport expositiu com de pòrtics per l'àgora. La intervenció inclou el reciclatge, l'economia de mitjans i la temporalitat com a valors intrínsecs, i permet el seu desmuntatge i reubicació, prolongant la vida del projecte, el jurat considera atorgar el premi ex aequo d'aquesta categoria a **"Pavelló entre noguers" a Reus, dels arquitectes Jaume Farreny Morancho i Ramon Fité Font.**

Pel valor exemplar que una intervenció cal·ligràfica, sense gairebé pes, una mena de dibuix materialitzat en l'espai, pot ajudar tant a la comprensió de com era la antiga construcció. Pel respecte cap al construït tot passant-hi de puntetes. Per l'habilitat de resoldre amb un sol element lineal tots els components de la intervenció: baranes, paviments, graons, passamans, estructura, ròtols i perfils de grades, el jurat considera atorgar el premi ex aequo d'aquesta categoria i el 5è premi Alejandro de la Sota a la **"Adequació de les restes arqueològiques de l'antic Teatre Romà de Tarragona", de l'Estudi d'Arquitectura Toni Gironès Saderra.**

Xavier Sarrà Ollé

Secretari del Jurat